

Slovo k povzbuzení na úterý 16. března 2021, na úterý po 4. neděli postní
Biblická čtení: Ez 47,1-9.12; Ž 46; Jan 5,1-3a.5-16

Milé sestry, milí bratři,

máme další postní všední den s jeho dvěma biblickými čteními. Dovolte tedy zase dvě poznámky, po jedné ke každému z nich...

V prvním slyšíme úryvek z knihy proroka Ezechiela, jednoho ze Čtyř velkých proroků. Vystoupil na samotném začátku vyhnanství v Babylónii, kam byl deportován hned v rámci první vlny roku 597 př. Kr. Stal se tak také prorokem naděje na začátku jednoho z nejtěžších a nejbolestnějších období dějin starozákonního Božího lidu. Na začátku vyhnanství svými proroctvími probouzel ochablou a zklamanou víru mnohých svých současníků, judských vyhnanců, kteří se navíc od svých souvěrců deportovaných později dověděli o ještě větším zpusťování Jeruzaléma a poboření chrámu.

Dnes slyšíme část Ezechielovy prorocké (tedy Hospodinovým duchem vnuknuté) vize nového, obnoveného chrámu, ze kterého vytéká chrámový pramen, voda přinášející život.

Voda je samozřejmě velkým tématem nejen biblickým, ale tématem společným všem náboženstvím a kulturám, zvláště takovým, které se zrodily v prostředí, kde vody nebyl vždy dostatek, a tak její životadárná úloha, její nezbytnost k životu vynikla ještě více.

Voda, která vytéká v Ezechielově vidění z chrámu, má životadárnou a uzdravující moc. Není to jen vize budoucnosti, vize znovu obnoveného chrámu (s chrámovým pramenem) po návratu z vyhnanství, ale je to i prorocké připomenutí mířící do současnosti, připomenutí, že pravá voda přinášející život a uzdravení vyvěrá jediné od Boha. Jeho sídlem je nebe, proto je s vyhnanci i v Babylónii a žehná jim, i přestože jeruzalémský chrám zůstane pro Izrael místem Božího výsostného přebývání na zemi, neboť ve velesvatyni chrámu spočívá Hospodinova velebnost. Voda je obrazem Božího požehnání, Božího ducha.

Podobné vnímání vody je i v Zákoně novém, především v janovských spisech. Voda se v něm stává obrazem přímo Ducha svatého, Ducha tajemně vyvěrajícího z Kristova boku (neboť Duch svatý z Otce i Syna vychází). Ducha, který pak má také nějak vyvěrat i z nitra člověka, stanuvšího se Kristovým učedníkem. Ježíš Kristus je plným pravým Božím chrámem, z něhož vytéká voda živá, Boží milost, Boží požehnání.

Pokorný člověk, nechávající se touto Boží vodou uzdravit a oživit, se stane nejprve stromem («neopadne jeho listí, nepřestane jeho ovoce; každý měsíc ponese čerstvé plody, neboť jeho voda bude vytékat ze svatyně: jeho ovoce bude pokrmem, lékem jeho listí») a následně sám i takovým Kristovým chrámem ve světě, pramenem, z něhož bude vytékat voda živá pro jeho okolí («Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra» slyšíme z Kristových úst v 7. kapitole Janova evangelia).

Ezechielovo proroctví je tak opravdu nejen vizí obnoveného chrámu po návratu vyhnanství a připomenutím, že pramenem živé vody je Bůh sám, ale ještě více prorockým viděním Krista, jeho lidství, chrámu jeho Božství, a potažmo křesťana, s Kristem spojeného. Svatý Pavel přeci říká: «Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?»

Kéž bychom tedy stále čerpali od Krista vodu živou, Boží požehnání a Ducha svatého, a tak se aspoň trochu opravdu stávali Kristovými chrámy ve světě. Kéž bychom tak svému okolí svými slovy i činy, svým jednáním a životním vyzařováním (aspoň nějak vnuknutými a vedenými Duchem svatým) zprostředkovali Boží život a uzdravení. Kéž by se tak dělo skrze dobrotu a lásku, nejdůležitější ovoce Boží živé vody působící v nitru a životě nás lidí...

V evangelijním úryvku podle Janova sepsání máme před sebou jeden z nejpozoruhodnějších zázraků Pána Ježíše, uzdravení chromého u rybníka Bethzatha (či Bethesda), což byla jedna z nádrží, z níž se brala voda pro jeruzalémský chrám. Přeskočené verše (3b a 4), které jsou dnes biblisty považovány za spíše pozdější vysvětlující dodatek (jsou jen v některých, mladších rukopisech), nám objasňují, oč vlastně šlo: Chromí, ochrnutí a jinak různě nemocní

u rybníka trpělivě čekali na úkaz, který se občas udál, «neboť anděl Páně čas od času sestoupil do rybníka a vířil vodu; kdo první po tom zvíření vstoupil do vody, býval uzdraven, ať trpěl kteroukoli nemocí».

Díky tomu si můžeme celou situaci dnešního zázraku ještě plastičtěji představit: Ten chromý muž tam lehával již třicet osm let s nadějí, že jednou se dostane k vodě jako první a bude moci být uzdraven. Kdykoli anděl Páně sestoupil do jeho vod a ty se začaly vířit, jistě se snažil nějak k nim dostat, možná se jen belhal anebo dokonce musel plazit, neměl nikoho, kdo by ho do vody donesl rychleji, a tak ho vždycky někdo předběhl. Sice stále u rybníka lehával, možná mu nic jiného ani už nezbývalo, ale i jeho naděje na uzdravení musela postupně umdlévat. „Smolař“, „outsider“ bychom možná řekli dnes.

A právě k němu přichází Pán Ježíš a uzdravuje jej, i navzdory tomu, že se zvířené vody zjevně nemusel ani dotknout; k žádnému sestoupení anděla a zvíření vody ostatně v tom okamžiku ani nedošlo.

Jistěže bychom mohli rozvinout teologické úvahy o možnostech spásy nekřesťanů, o možnostech spásy i mimo vody křtu, anebo úvahy o možnostech a potřebě čerpání i mimosvátostné Kristovy milosti. Ale zůstaňme jednoduše u toho, ke komu Pán Ježíš přichází: K tomu, který je opravdu životním outsiderem, a to doslova.

Je to veliká útěcha a naděje pro ty z nás, kteří jimi v různých ohledech nějak jsou anebo se aspoň tak cítí. Jen nepropást Kristovo navštívení, Kristovo opakované navštěvování...